

СТОЛЯРОВА А. А.

Київський національний університет імені Тараса Шевченка

ЛЕКСИКО-ГРАМАТИЧНІ ТА СТРУКТУРНІ ОСОБЛИВОСТІ ТЕКСТІВ ІНСТРУКЦІЙ ІЗ ЗАСТОСУВАННЯ ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ НОВОГРЕЦЬКОЮ МОВОЮ

У статті досліджено провідні лексико-граматичні особливості та специфіку будови сучасних текстів інструкцій із застосування медичних препаратів новогрецькою мовою, виявлено та пояснено їхні причини.

Ключові слова: інструкція, жанр, науковий стиль, науково-популярний підстиль, офіційно-діловий стиль, композиція, лексико-граматичні особливості.

В статье исследуются основные лексико-грамматические особенности и специфика строения современных текстов инструкций по применению лекарственных средств на новогреческом языке, выявляются и объясняются их причины.

Ключевые слова: инструкция, жанр, научный стиль, научно-популярный подстиль, официально-деловой стиль, композиция, лексико-грамматические особенности.

The article studies basic lexico-grammatical and compositional features of contemporary texts of pharmaceutical instruction leaflets in Modern Greek. The conducted analysis enabled the author to find out their reasons and to explain them.

Key words: pharmaceutical instruction leaflet, genre, scientific style, popular scientific substyle, the style of official documents, composition, lexico-grammatical peculiarities.

Метою цього дослідження є встановлення та пояснення основних лексико-граматичних і композиційних особливостей сучасних текстів інструкцій із застосування медичних препаратів новогрецькою мовою.

Актуальність цієї розвідки на загальнолінгвістичному рівні зумовлено “зростанням питомої ваги медичного дискурсу в соціальній комунікації”, за зауваженням А. Боцмана [1:1], та оформленням на стику офіційно-ділового та наукового стилів жанру інструкцій, в тому числі й такого типу текстів, як інструкція до медичних препаратів. В межах елліністики актуальність обраної теми дослідження забезпечено недостатньою увагою сучасних фахівців з новогрецької мови – як вітчизняних, так і грецьких – до стилістики цього типу текстів.

Предметом роботи є характерні лексико-граматичні засоби та специфіка будови грецьких текстів інструкцій із застосування лікарських засобів. **Об’єктом** дослідження виступають тексти інструкцій до медичних препаратів різних типів та класів новогрецькою мовою.

Матеріалом дослідження правила тексти 20-ти інструкцій до лікарських засобів, доступні в мережі Інтернет та наявні в розпорядженні авторки. Загальний обсяг проаналізованого матеріалу становить близько 50-ти сторінок.

Наукова новизна розвідки полягає в тому, що в ній уперше у вітчизняній елліністиці досліджено мову текстів інструкцій до медпрепаратів та виявлено основні лексико-граматичні та композиційні риси цього типу текстів.

Кожна сфера спеціальної комунікації потребує текстів, за допомогою яких міг би відбуватися необхідний в її межах обмін інформацією. Це завдання покликані вирішувати документальні тексти. Із розвитком суспільства збільшується кількість таких сфер спілкування, з огляду на що з'являються нові жанри та типи текстів. Саме тому величезний інтерес для сучасних лінгвістів становить вивчення конкретних виявів мовленнєвої діяльності.

Одним з таких відносно молодих жанрів, що сформувався на стику наукового та офіційно-ділового стилів, є жанр інструкцій. Згідно з визначенням, даним у Великому тлумачному словнику, **інструкція** – це опис порядку дій, перелік правил, що наводяться у послідовності їх виконання [2]. Інструкції поділяють на службові, технічні, дослідницькі, інструкції користувача, медичні та ін.

Нечуваний прогрес у медицині та, зокрема, у фармацевтичній промисловості, дозволив створювати та випускати на ринок величезну кількість препаратів для лікування хвороб, які раніше вважалися невиліковними або такими, що важко піддавалися лікуванню. Попит на продукцію фармацевтичних компаній дедалі зростає. Проте ліки – товар дуже специфічний. Трохи неправильна схема лікування, невелике передозування – і здоров'я, а іноді і саме життя людини опиняється під загрозою. Усе вищезазначене закономірно призвело до поступового вироблення стандартів супровідної документації до ліків – інструкцій із застосування. Точність і чіткість формулювання правил уживання медичного препарату є запорукою успішності комунікації “фармацевтична компанія-виробник – пацієнт”, від якої залежить життя та здоров'я людини. Саме цим і зумовлений дедалі зростаючий інтерес лінгвістів до мови інструкцій до медпрепаратів.

Вивченням мовних аспектів інструкцій із застосування лікарських засобів на матеріалі різних мов упродовж останніх семи

років займалися: А. Боцман на матеріалі англійської мови [1], Н. Антонова на матеріалі російської мови [3], Н. Лещенко на матеріалі англійської та української мов [4]. У своїх дослідженнях вони спираються на праці з теорії тексту, функціональної стилістики, теорії мовленнєвої діяльності.

Проблема стильової належності текстів інструкцій до лікарських засобів остаточно не вирішений та викликає багато питань. На цьому односпайно наголошують дослідники, що займалися окремими аспектами цієї проблеми, зокрема Н. Антонова [3:3]. Найпоширенішою є точка зору на інструкцію до медпрепаратів як на текст, що поєднує в собі риси наукового тексту (науковий стиль) і офіційного документа (офіційно-діловий стиль). Такого погляду дотримується як А. Боцман [1], так і Н. Антонова [3]. При цьому А. Боцман зазначає, що домінантною є ознака наукового стилю, натомість ознаки офіційно-ділового стилю є спорадичними. Наявні у текстах і деякі підстильові ознаки текстів природничих дисциплін [1:5]. Жанрові характеристики аналізованих текстів представлені ознаками статей з медичних довідників та наукових журналів, частково – ознаками патентно-ліцензійних матеріалів.

Починаючи розгляд інструкцій до медпрепаратів, необхідно зазначити, що вони можуть бути призначеними лише для фахівців і, відповідно, містити максимум наукової термінології та даних, непотрібних пацієнтові. Друга група складається з інструкцій, призначених виключно для пацієнтів, які, відповідно, містять мінімум термінів і написані значно простішою і дохідливою мовою. Грецькою мовою вони називаються *Φύλλο οδηγιών για το χρήστη*, українською – “*листок-вкладиш. Інформація для пацієнта*”. У таких інструкціях максимально проявляються риси науково-популярного підстилю. Нарешті, третя група охоплює інструкції, призначені як для фахівців, так і нефахівців. У межах цієї статті об’єктом аналізу правлять тексти інструкцій, призначених для нефахівців, тобто листки-вкладиші з інформацією для пацієнтів.

Навіть побіжний погляд на тексти обраних для аналізу інструкцій з уживання лікарських засобів дозволяє побачити, що всі вони мають стандартний набір структурно-сміслових блоків. Можливі певні незначні відмінності в розташуванні блоків тексту та варіації в назвах рубрик. Проте наголошуємо, що вони є незначними, оскільки основна

інформація, яку необхідно повідомити пацієнтові, залишається тією самою.

Текст кожної з аналізованих інструкцій поділяється на три блоки. Перший блок назвемо інтродуктивно-дескриптивним. Часто він жодним чином не озаглавлений, іноді має заголовок “*Προσδιορισμός του φαρμακευτικού προϊόντος*” (Характеристика медичного препарату). Другий блок називається “*Τι πρέπει να γνωρίζετε για το φάρμακο*” (Що ви маєте знати про лікарський засіб). Третій блок прийнято називати “*Πληροφορίες για την ορθολογική χρήση των φαρμάκων*” (Відомості про правильне уживання ліків). Він є абсолютно ідентичним для всіх ліків, адже містить інформацію про те, як слід поводитися з ними взагалі.

У першій, інтродуктивно-дескриптивній частині інструкції обов’язково присутні такі рубрики: “*Όνομασία*” (Назва), “*Σύνθεση*” (Склад), “*Φαρμακοτεχνική μορφή*” (Лікарська форма), “*Περιεκτικότητα*” / “*Περιεκτικότητα σε δραστική ουσία*” (Вміст діючої речовини), “*Περιγραφή – Συσκευασία*” (Опис – Упаковка), “*Φαρμακοθεραπευτική κατηγορία*” (Фармакотерапевтична група), “*Υπεύθυνος κυκλοφορίας*” (Відповідальний за поширення), “*Παρασκευαστής*” (Виробник).

Друга частина (“*Τι πρέπει να γνωρίζετε για το φάρμακο*”) є регламентативно-директивною та попереджальною. В ній подано основну інформацію, заради якої пацієнт читає інструкцію: як приймати ліки, які є протипоказання для прийому препарату та можливі побічні ефекти. Отже, обов’язкові рубрики цього блоку такі: “*Γενικές πληροφορίες*” (Загальні відомості), “*Ενδείξεις*” (Показання), “*Αντενδείξεις*” (Протипоказання), “*Ειδικές προφυλάξεις και προειδοποιήσεις κατά τη χρήση*” (Особливі застереження та попередження щодо вживання). До останньої рубрики входять, як правило, такі підпункти: “*Γενικά*” (Загальне), “*Χρήση κατά την κύηση και τον θηλασμό*” або просто “*Κύηση*” та “*Γαλουχία*” (Застосування у період вагітності та годування груддю), “*Χρήση σε παιδιά*” або просто “*Παιδιά*” (Діти), “*Χρήση στους ηλικιωμένους*” або “*Ηλικιωμένοι*” (Літні пацієнти), “*Ικανότητα οδήγησης και χειρισμού μηχανημάτων*” або “*Επίδραση στην ικανότητα οδήγησης και χειρισμού μηχανημάτων*” (Здатність впливати на швидкість реакції при керуванні автотранспортом або роботі з іншими механізмами), “*Ιδιαίτερες*

προειδοποιήσεις για τα περιεχόμενα έκδοχα” (Спеціальне попередження про індиферентні речовини у складі препарату).

Наступні рубрики другого блоку такі: *“Αλληλεπιδράσεις με άλλα φάρμακα και ουσίες”* (Взаємодія з іншими лікарськими засобами та інші види взаємодій), *“Δοσολογία”* (Дози), *“Υπερδοσολογία – Αντιμετώπιση”* (Передозування та боротьба з ним), *“Τι πρέπει να γνωρίζετε στην περίπτωση που παραλείψατε να πάρετε κάποια δόση”* (Що треба знати у випадку пропуску дози), *“Ανεπιθύμητες ενέργειες”* (Побічні ефекти), *“Ημερομηνία λήξης του προϊόντος”* (Термін придатності препарату), *“Ιδιαίτερες προφυλάξεις για τη φύλαξη του προϊόντος”* (Умови зберігання препарату), *“Ημερομηνία τελευταίας αναθεώρησης του φύλλου οδηγιών”* (Дата останнього внесення змін до інструкції), *“Τρόπος διάθεσης”* (Категорія відпуску).

Текст інструкції до медпрепаратів є фрагментарним, з дискретною організацією. Тексти формалізовані, нейтральні, проте сильною є інтенція поради, попередження, іноді навіть досить категорично сформульованих. Деякі можуть містити на початку звернення до пацієнта, у якому виробник закликає уважно прочитати інструкцію. Сучасний грецький текст інструкції до лікарського препарату за своєю структурою більш за все нагадує законодавчі тексти (кодекси, закони), оскільки зараз у переважній більшості інструкцій прийнято кожен з названих нами рубрик та їх підпунктів нумерувати. Власне, прийнята трирівнева система нумерації: 1. – 1.1. – 1.1.1. Важливу роль відіграють і параграфічні засоби – використання різних шрифтів, підкреслення, курсиву, жирного шрифту тощо.

Основних мовленнєвих тактик в аналізованих текстах можна виділити три: тактика інформування через опис (*“Τα δισκία είναι λευκά και κυκλικά. Είναι συσκευασμένα σε 6 blister των 10 δισκίων”*); попередження (*“Η θεραπευτική αγωγή θα πρέπει να πραγματοποιείται κάτω από το προσεκτικό αιματολογικό έλεγχο ...”*, *“Μην μασάτε ή διαλύετε το δισκίο”*); спонукання до дії (*“Ενημερώστε τον ιατρό σας ή τον φαρμακοποιό σας σχετικά με όποια ιατρικά προβλήματα έχετε ή είχατε στο παρελθόν ...”*).

Аналіз текстів інструкцій на морфологічному рівні дає можливість переконатися, що в них цілком у руслі наукового та офіційно-ділового стилів широко вживаються форми пасивного стану дієслова:

Συνήθως δεν προκαλείται δυσκοιλιότητα ή διάρροια που μπορούν να προκαλέσουν τα επί μέρους δραστικά συστατικά του παρασκευάσματος. [5]

Το Aludrox πρέπει να φυλάσσεται μακριά από παιδιά σε θερμοκρασία μικρότερη των 25°C. [5]

Τα μαλακά καψάκια Navelbine δεν πρέπει να χορηγούνται ταυτόχρονα με ακτινοθεραπεία που το πεδίο της περιλαμβάνει το ήπαρ. [6]

Іншою особливістю текстів інструкцій є, як уже вказувалося, її регулятивний характер. Він досягається широким уживанням форм наказового способу дієслів (у 2-й особі множини):

Φυλάξτε αυτό το φύλλο οδηγιών χρήσης. [7]

Εάν έχετε περαιτέρω απορίες, ρωτήστε το γιατρό σας. [8]

Επιθέσατε κάθε βράδυ πριν την κατάκλιση, λίγη κρέμα πάνω στην ουλή. [9]

Επιλέξτε τη μέρα της εβδομάδας η οποία ταιριάζει καλύτερα στο πρόγραμμά σας. [10]

Πείτε στο γιατρό σας αν είστε έγκυος. [9]

Ще ширше використовуються заперечні форми імперативу (форми залежного способу з часткою να). У такий спосіб виробник попереджає пацієнта про всі можливі небезпеки, які на нього чатують при вживанні відповідного препарату:

Μη μασάτε ή διαλύετε το δισκίο. Μην ξαπλώνετε μετά την κατάπαυση του δικίου Dargol. Μην λαμβάνετε το Dargol πριν σηκωθείτε από το κρεβάτι. Μην προκαλέσετε εμετό και μην ξαπλώσετε. Μην χρησιμοποιείτε το φάρμακο μετά από το μήνα και το έτος που αναγράφονται πάνω στη συσκευασία. [10]

Іноді заперечні форми імперативу замінюють модальним дієсловом *απαγορεύεται*:

Απαγορεύεται η λήψη του φαρμάκου, εάν έχετε έλκος στομάχου ή δωδεκαδακτύλου. [11]

Пом'якшені, некатегоричні форми імперативу, на позначення яких слугують форми залежного способу, практично не вживаються в аналізованих текстах. Мало не єдині приклади, які ми зустріли, такі:

Να φυλάτε το Dargol σε θερμοκρασία δωματίου. [10]

Τα δισκία να μασώνται και να ανακινείται καλά το περιεχόμενο του φιαλιδίου πριν από τη χρήση. [5]

Поради та попередження в текстах аналізованих інструкцій виражаються і за допомогою модальних дієслів, передусім дієслова *πρέπει*:

Το Aludrox πρέπει να φυλάσσεται μακριά από παιδιά ... [5]

Το δισκίο Dargol πρέπει να καταπίνεται με ένα γεμάτο ποτήρι νερό βρύσης. [10]

Κατά τη διάρκεια του θηλασμού θα πρέπει να συμβουλευτείτε το γιατρό σας πριν το χρησιμοποιήσετε. [9]

Δεν πρέπει να διακοπεί πρόωρα η θεραπεία με τη κρέμα Kelosoft. [9]

Η Aspirin-C δεν πρέπει να χορηγείται χωρίς συνταγή γιατρού. [11]

Також, можливий варіант попередження, що характерний передусім для законодавчих текстів, коли замість експліцитного імперативу надають перевагу індикативу, і у такий спосіб наказ формулюється як опис. Напр., замість “*Να φυλάτε το φάρμακο σε θερμοκρασία δωματίου*” або “*Διατηρείστε τη φιάλη κλειστή*” трапляються і такі варіанти, як “*Διατηρείται σε δροσερό μέρος (κάτω των 25°C)*” [12]. Також, можливе формулювання порад із застосуванням таких дієслів:

Δεν συνιστάται η χορήγηση του φαρμάκου σε παιδιά κάτω των 12 ετών. Το ακετυλοσαλικυλικό οξύ, ως αναλγητικό, ενδείκνυται για την ανακούφιση του πόνου. Η χορήγηση Aspirin-C κατά το πρώτο και το τελευταίο τρίμηνο της εγκυμοσύνης αντενδείκνυται. [11]

Припущення, ймовірність певних ситуацій або симптомів можуть виражатися модальним дієсловом *μπορώ* або безособовим *μπορεί*, а також виразами з модальним значенням:

Οι ανεπιθύμητες ενέργειες από τον οισοφάγο μπορεί να επιδεινώσουν αν οι ασθενείς συνεχίσουν να παίρνουν το Dargol. [10]

Τα φάρμακα αυτής της κατηγορίας ενδέχεται να προκαλέσουν αφύσικες κινήσεις κυρίως του προσώπου ή της γλώσσας. [8]

Είναι πιθανόν τροφές ή ροφήματα να μειώσουν την δράση του Dargol. [10]

Είναι απίθανο να εμφανιστούν προβλήματα σε τυχόν χρήση υπερβολικής ποσότητας του φαρμάκου. [9]

Тексти сучасних інструкцій до медпрепаратів написані простою, доступною кожному пацієнтові мовою, в них практично відсутні елементи катаревуси, притаманні як науковому, так і сучасному офіційно-діловому стилям новогрецької мови. Ані архаїзованих закінчень, ані застарілих форм дієприкметників, прийменників або

прислівників ми практично не зустріли. Трапилися тільки архаїзовані дієприкметники у складі медичних термінів *αναβράζοντα δισκία* (розчинні таблетки), *μασώμενα δισκία* (жувальні таблетки) і *θεράπων ιατρός* (лікуючий лікар). Зрідка трапляються і застарілі вже форми імперативу. Напр.:

Διατηρείστε τη φιάλη κλειστή. [5]

Επιθέσατε κάθε βράδυ πριν την κατάκλιση λίγη κρέμα πάνω στην ουλή.[9]

Провідною рисою текстів інструкцій з уживання лікарських засобів на лексичному рівні, звичайно ж, є наявність значної кількості медичних термінів – передусім назв хвороб, симптомів, діючих речовин: *ακετυλοσαλικυλικό οξύ, ασκορβικό οξύ, δραστική ουσία, ρευματοειδής αρθρίτιδα, ηπατική ανεπάρκεια, νεφρική ανεπάρκεια, έλκος στομάχου, σακχαρώδης διαβήτης, γαστρεντερική αιμορραγία, υπογλυκαιμία* тощо. Важливо зазначити, що сучасна грецька медична термінологія значною мірою складається з т. зв. термінів-елліногенів (по-гр. *ελληνογενείς ξένοι όροι*), тобто слів, що були створені західними вченими на основі давньогрецьких коренів, оскільки давньогрецька нарівні з латиною традиційно слугували “будівельним матеріалом” для створення нових термінологічних одиниць в різних наукових галузях. Ці слова були легко асимільовані катаревусою, а згодом практично без змін (крім морфологічних) успадковані книжною димотикою. Саме тому в них часто відчутна книжність: *το ήπαρ* замість *το σικότι*, *γαστρικός* замість *στομαχικός* тощо.

Назви деяких діючих речовин в аналізованих інструкціях залишають англійською мовою (яка поступово займає місце латини, витісняючи останню):

Δραστικά συστατικά: Aluminium Hydroxide, Magnesium Hydroxide, Alendronate sodium. [17]

Άλλα συστατικά: Confectioner’s Sugar, Starch Maize, Hydrogenated Vegetable Oil, Peppermint Oil, Flavor compound. [5]

Присутність англійської лексики не обмежується назвами діючих та додаткових речовин у складі ліків, вона трапляється і в інших частинах текстів інструкцій. При цьому англійські слова залишаються абсолютно незасвоєними, пишуться латинським шрифтом, іноді навіть з морфологічними ознаками, притаманними англійській мові, напр., із закінченням -s на позначення множини:

Κυτίο που περιέχει 1 blister από αλουμίνιο με foil ασφάλειας. [6]

Συσκευασία 30 ζακχαρόπηκτων (πράσινα) σε blisters. [13]

Вважаємо це за значний недолік інструкцій, що не сприяє успішності комунікації виробника з пацієнтом. Крім того, це свідчить про те, що на даному етапі грецька мова не спроможна “перетравити” величезну кількість англійських слів, що необмеженим потоком потрапляють до неї з кожним новим відкриттям та винаходом, більшість з яких робляться за межами Греції.

Для того, щоб тексти інструкцій були доступнішими для пацієнтів та не викликали труднощів для розуміння, часто складний термін замінюють простим, зрозумілішим нефахівцю. Напр., термін *θηλασμός* в інструкціях досить часто замінюють загальноживаним словом *γαλουχία*. Крім того, іноді адресант вдається до пояснювального метатексту, що береться в дужки:

Η Aspirin-C μπορεί να προκαλέσει ανεπιθύμητες ενέργειες όπως ναυτία, εμετό και γαστρεντερική αιμορραγία (μαύρα κόπρανα). [11]

Аналіз синтаксису речень в текстах досліджуваних інструкцій свідчить про те, що він у загальних рисах є характерним для науково-популярного підстилю та офіційно-ділового стилю. Проте порівняно з текстами класичних документів та наукових статей в них значно більша кількість простих речень, напр.:

Το Dargol ενδείκνυται για την θεραπεία της μετεμμηνοπαυσιακής οστεοπόρωσης. [10]

Το Dargol μειώνει τον κίνδυνο καταγμάτων της σπονδυλικής στήλης και του ισχίου. [10]

Πιείτε το διάλυμα αμέσως μετά τη διάλυση. [8]

Серед складнопідрядних речень перше місце утримують підрядні умовні речення, що вводяться за допомогою *αν / εάν* та *σε περίπτωση που*:

Αν πάρετε μεγαλύτερη δόση πόσιμου διαλύματος Χοζαl από την κανονική, στους ενήλικες μπορεί να προκληθεί υπνηλία. [7]

Σε περίπτωση που θεωρείτε ότι το φάρμακο σας προκάλεσε κάποια ανεπιθύμητη ενέργεια παρακαλούμε να τη γνωστοποιήσετε στο θεράποντα ιατρό σας. [10]

Εάν πάσχετε από άνοια, εσείς ή ο φροντιστής συγγενής σας θα πρέπει να ενημερώσει το γιατρό σας. [8]

Σαν συνήθης προφύλαξη, αν είστε μεγαλύτερος των 65 ετών, η αρτηριακή σας πίεση θα πρέπει να παρακολουθείται από το γιατρό σας. [8]

Часто вживаються в аналізованих інструкціях і підрядні речення мети:

Για να είναι αποτελεσματικό και ασφαλές το φάρμακο που σας χορηγήθηκε θα πρέπει να λαμβάνεται σύμφωνα με τις οδηγίες που σας δόθηκαν. [14]

Μην πάρετε διπλή δόση για να αναπληρώσετε τη δόση που ξεχάσατε. [8]

Також досить поширені підрядні речення причини, в яких пояснюється, чому не можна вдаватися до певних дій:

Η ταυτόχρονη χορήγηση Navelbine με itraconazole πρέπει να αποφεύγεται, γιατί μειώνεται ο μεταβολισμός του αντιμικροβιακού παράγοντα από το ήπαρ. Απαιτείται ιδιαίτερη προσοχή κατά τη συγχορήγηση του φαρμάκου με mitomycin C γιατί αυξάνεται ο κίνδυνος τοξικότητας. [6]

Проведене дослідження дозволяє дійти висновку, що інструкція з уживання лікарських засобів як тип тексту належить до жанру інструкцій і має багато спільного з іншими типами текстів цього жанру, зокрема з інструкціями до побутових електроприладів, які також призначені для нефакхівців, а пересічних користувачів. Водночас інструкції до медпрепаратів мають відмінну будову, оскільки у них інше призначення. Аналіз будови текстів листків-вкладишів дозволив побачити, що їхня організація схожа на організацію законодавчих текстів, адже кожний блок та пункт пронумеровані, як статті і пункти текстів законів.

Написані загалом простою мовою, практично без елементів книжної катаревуси, вони містять певну кількість медичних термінів, що наближає їх до текстів наукового стилю. Водночас складні терміни в них нерідко замінюють загальноповживаними еквівалентами або подають у дужках роз'яснення, оскільки кожний пацієнт, незалежно від рівня освіти і фаху, має в точності зрозуміти, як уживати препарат та які побічні ефекти йому загрожують. Усе це дозволяє стверджувати, що тексти листків-вкладишів загалом лежать у площині науково-популярного підстилю.

Так само, як і інструкції до побутової техніки, листки-вкладиші до медпрепаратів вирізняються імперативним характером, який досягається досить широким уживанням наказового способу дієслів,

заперечних форм імперативу, а також модальних дієслів на позначення поради. Розгляд синтаксичного рівня досліджуваних текстів дозволив побачити, що в них досить високий відсоток простих речень, а серед складнопідрядних речень, так само як і в інструкціях до побутової техніки, провідне місце належить підрядним умовним та підрядним реченням мети.

Перспективи подальших досліджень. Предметом подальших досліджень може стати порівняльне вивчення текстів інструкцій до медичних препаратів новогрецькою та українською мовами.

ЛІТЕРАТУРА

1. *Боцман А. В.* Структурно-семантичні та прагматичні особливості фармацевтичних текстів (на матеріалі англійських інструкцій до вживання лікарських препаратів) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філол. наук : спец. 10.02.04 “Германські мови” / Андрій Васильович Боцман ; КНУ ім. Т. Шевченка. – К., 2006. – 20 с. 2. *Большой толковый словарь* [Електронний ресурс] / [гл. ред. С. А. Кузнецов]. – СПб. : Норинт, 1998. – 1536 с. – Режим доступу : <http://kuznetsov-dictionary.info/> 3. *Антонова Н. Ю.* Коммуникативная точность специального текста (на материале инструкций по применению лекарственных препаратов) : автореф. дисс. на соискание уч. степени канд. филол. наук : спец. 10.02.19 “Теория языка” / Наталья Юрьевна Антонова ; Волгоградск. гос. пед. ун-т. – Волгоград, 2011. – 22 с. 4. *Лещенко Н. О.* Лексичні особливості україномовних та англійських інструкцій з уживання медичних засобів (на матеріалі мережі Інтернет) / Н. О. Лещенко // Лінгвістичні дослідження : зб. наук. праць ХНПУ ім. Г. С. Сковороди / гол. ред. Л. А. Лисиченко. – Харків, 2012. – Вип. 33. – С. 8–13.

ДЖЕРЕЛА ІЛЮСТРАТИВНОГО МАТЕРІАЛУ

5. *Інструкція* із застосування медичного препарату ALUDROX [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.pfizer.gr/sites/gr/Products/non.../Aludrox_PIL_01.02.2011.pdf 6. *Інструкція* із застосування медичного препарату NAVELBINE [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.pierre-fabre.gr/pdf/PIL_NavelbineSoft.caps.pdf 7. *Інструкція* із застосування медичного препарату XOZAL [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.ucbpharma.gr/up...gr/.../Xozal_oral_sol_PIL_07_02_2012.pdf 8. *Інструкція* із застосування медичного препарату OLENXA [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.targetpharma.gr/images/products/files/olenxa62.pdf 9. *Інструкція* із застосування медичного препарату KELOSOFT [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.dekaz.gr/assets/pdf/KELOSOFT.pdf 10. *Інструкція* із застосування медичного препарату DARGOL [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.minervapharm.gr/assets/pils/DARGOL.pdf 11. *Інструкція* із застосування медичного препарату ASPIRIN-C [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.myhealthbox.eu/el/EL/.../ASPIRIN/1045622> 12. *Інструкція* із застосування медичного препарату PYRALVEX [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.myhealthbox.eu/el/.../pyralvex/1029463> 13. *Інструкція* із застосування медичного препарату LIBRAX [Електронний ресурс]. – Режим доступу : [www.ifet.gr/drugs/ingredients/LIBRAX%20PIL%20\(01.03.2010\).doc](http://www.ifet.gr/drugs/ingredients/LIBRAX%20PIL%20(01.03.2010).doc) 14. *Інструкція* із застосування медичного препарату MEGARUBICIN [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.opusmateria.gr/wp-content/uploads/.../megarubicin_fyllo_odigion.pdf 15. *Інструкція* із застосування медичного препарату PEVARYL [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.janssen-cilag.gr/bgdisplay.jhtml?itemname=pevaryl_leaflets&product=none 16. *Інструкція* із застосування медичного препарату CLOPIXOL [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.lundbeck.com/upload/gr/files/.../ClorixolAcutardPIL10v005GR.pdf 17. *Інструкція* із застосування медичного препарату EBIXA [Електронний ресурс]. – Режим доступу : [www.lundbeck.com/upload/gr/.../EbixaTabs10mgPIL\(EMA101025\).pdf](http://www.lundbeck.com/upload/gr/.../EbixaTabs10mgPIL(EMA101025).pdf) 18. *Інструкція* із застосування медичного препарату NAPROSYN [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.minervapharm.gr/.../PIL%20Naprosyn%20tabs_500_MN%2070244%20A.pdf 19. *Інструкція* із застосування медичного препарату SANORVIL [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.dekaz.gr/assets/pdf/SANORVIL.pdf